ל א מיי׳ פ״ד מהלכות תמורה הלכה ו: הלכה ו: לא ב מיי' פ"ג שם הלכה ד: לא ב מייי פייג שם הנכה לב ג מייי פייד מהלי פ המוקדשין הלכה א:

לג ד מיי שם הלי יד: לד ה מיי' פ"ד מהל' בכורות הלכה ד סמג עשין ריא טוש"ע י"ד סימן שכ סעיף ז:

לעזי רש"י

טיל"א [טייל"א]. קרום על העין שמצמצם את הראייה.

מוסף רש"י

דאמר אם עלו לא ירדו. הלכך הואיל ובפנים לא ירדו, חייבין עליהן נחון (חולין קל.). הרי הן בבכור ומעשר. לכל הדושת בכור מעשר, שלא ימכרו באיטליז לאחר מעשר, שלא ימכרו באיטליז לאחר מכל בהן מום ונפדו (תמורה בא.). בל שבחטאת מתה באשם רועה. עד שיומס וימכר ויפלו דמיו להיד המזבח. עולה בשר לשם ינורה לכהנים, זה מדרש דרש לימכר, לפיכך ירעה והוא מעלמו אין יכול להשתנות מאשם לעולה

שימה מקובצת

לן רב הונא מתני חייב. פירש"י ז"ל דהיינו סיפא דברייתא דלעיל ז״ל דהיינו סיפא דברייתא דלעיל דקדם הקדישן למומן ולהכי לא קאמר כללו של דבר לאתויי שחטן בחוץ דחייב ועוד דמ״ה לא קאמר ליה דלא בעי לאוקמא לא קאמו ליה דע בכי לאוקמא כר"ע בדוקין שבעין וכן נראה לר"י דהיינו סיפא דמתני' דקדם הקדישן למומן כי אין לומר דהיינו רישא ההיא דהשוחטן בחוץ פטור דהא כבר פירשה התלמוד המשנה דסיפא דקדם התכמה המשנה וסיפא וקום הקדישן את מומן ועוד דבסמוך נמי מפ' הברייתא בין לפני פדיונן בין לאחר פדיונן עושין תמורה אמר ר"נ וכו' ע"כ תוס' חיצוניות: כן מה בין זו לתמורת בכור ומעשר דתנן וכו׳. קשה לה״ר אלחנן דאמאי לא פריך מהאי טעמא דלא אלימא למתפס מהאי טעמא דרא אלימא למחפס פדיונן ולפריך מולד מעשר וולד ולדן עד סוף העולם כיוצא בו ונאכל במומן לבעלים והר״י מפרש דלאו קושיא היא דהא לעיל איירי בולד בעלי מומין לעיל איירי בולד בעלי מומין . לאחר פדיונן דכיון דחלוק מן לאות וביון דוולק כן האם שהוא תמים והיא בעלת מום אין לו להיות קדוש כקדושת האם אלא קדושה דחויה אבל ולד מעשר דמי לאמן ואינו חלוק מאמן כלל ולהכי משתריא במומז לבעלים כדיז משתריא במומן לבעלים כדין מששר והכא פריך מתמורה של פסולי המוקדשין לתמורת [בכור ומעשר] (והאי קרא מסתבר דמיירי לאחר פריונן דלפני פדיונן מיהא קרבה. תוספות מיצוניות): גן ודרשינן הכי וכר ואור"י דהאי קרא מסתברא דמיירי לאחר פדיון דלפני פדיון מיהא קרבה והקשה ה״ר אלחנן . כיון דסברא הוא דמתה מטעמא דלעיל דלא אלימא למתפס דלעיל דלא אלימא למתפס פדיונה וא"כ קרא ל"ל ותירץ דשפיר אצטריך קרא וטעמא דר"נ דאי לא הוה אלא טעמא ר"נ הו"א דמתה כיון שאין אנו כולין לתקן בענין אחר וקמ"ל יכורין לתקן בענין אחר וקמ"ל קרא שיש עשה וצריך להכניסה לכיפה וטעמא דהכא הוי כדקאמר רב נחמן. תוסי חיצוניות: זן וי"ל וכרי וו"ל תוסי חיצוניות ואור"י שיש לחלק בין חיצוניות ואור"י שיש לחלק בין תמורה לולד דכיון דחלה עליו תמורה לאחר פדיון חלה עליו קדושה דחויה ומתה אבל ולד שנולד לאחר הפדיון הוי חולין גמורין שלא מצינו שום קדושה שחלה עליו ועוד נראה

ותמורה שלאחר פריונו מתה. ואם תאמר מאי שנא מולדות דאיעבר ואתיליד לאחר פדיונן דחשבינן לעיל ולד לבי ואיל ח ויש לומר דולדות אין בהן קדושה אלא מכח אמן וכיון שנפדית

פקעה קדושתו לגמרי כלבי וכאיל ואע"ג דאיכא איסור גיזה ועבודה אין כח לאיסור מועט ס) כזה שיחול על

ידו קדושה על הולדות אבל תמורת קדושה ש (בההיא) וכיון דגלי קרא שחלה על בעלת מום קבוע חלה ה"ה לאחר פדיונן אלא דלא קרבה אבל תמורה דלפני פדיונן קרבה ועדיפא מולדות דלפני פדיונן דאיכא מ"ד לעיל לרעייה וכן מוכח לשון הקונטרם דבסמוך גבי מנין לתמורת פסולי המוקדשין שמתה ופי׳ רש״י כגון לאחר פדיונו דלא מלי למיקרב והא דאלטריך קרא דממעלי הגרה בסמוך ללאו אתא למסברא ידענו דלא קרבה כדאמר רב נחמו הכא וכה"ג אמר בסמוך גבי חמש חטאות ועוד יש לפרש דהרא וסברא לריכי דאי לאו קרא הוה אמינא לא הדשה כלל כנבי ואיל כולדות דאיעבר ואוליד לאחר פדיונן ואי לאו סברא הוה אמינא לירעה וטמא הוא דקרא 6 הוי ימתין עד שיהא טמא ויפול בו מום כדפי׳ הקונטרם בסמוך והא דפריך רב עמרם ותיתכיל במומה לבעלים אסברא דרב נחמן פריך: תלמוד לומר ממעלי והא דדרשינו בפ"ה ולעיל דף

ו) יש לך דבר שהוא מעלה גרה ואי אתה אוכלו כגון טהור שנולד מן הטמא התם דריש מרישיה דקרא ואת אלה לא תאכלו והכא דריש מסיפיה דקרא טמא הוא לכם דו אי נמי תרי קראי כתיבי: אלא כי אתא קרא לתמורת אשם. והכי פירושה דברייתה מנין לחמש חטאות מתות וכנגדן באשם רועה וטמא הוא היינו שירעה עד

שיסתאב כדפירש הקונטרס: בל שבחמאת מתה באשם רועה. אומר רבינו תם דרעייה מדרבנן היא ולפי שתקנו חכמים רעייה נקט בכל דוכתא באשם רועה אבל הילכתא הכי איתא מדאורייתא דכל שבחטאת מתה באשם קרב עולה כדאמר בפסחים שילהי (סוף) פרק אלו דברים (דף עג.) אשם שניתק לרעייה ושחטו כשר לעולה ושם פירשתי לה:

ס **העמיד** ולדות תחת אמותיהו. פירש הקונטרס שפתח לו י) הפתח להיות לו כח בולדות ואמר לו אם ימותו הבהמות תטול הולדות המגיעות לחלקי ויהא תחת ידי ש באותן דמים ובפירוש משמע בגמרא כמו

שפירשתי לשם אבל בתוספתא התני מתו האמהות והעמיד הולדות:

ולדותיהן

לאסויי חלבו. דאסור. ולאחויי שוחטו בחוץ דחייב לא אמרינן משום דא״כ איבעי לן למימר בדוקין שבעין ועוד סיפאי קחני לקמן השוחטן בחוץ פטור. וכללא דרישא לא אלטריך לאיתויי חלבו דשרי דהשתא ולדן דכגופן דמי דעובר ירך אמו הוא שרי כל שכן חלבו דמיא בעלמא

הוא: הא בעלי מומין מיפרקי. אותם

שנתעברו קודם פדיון ונולדו לאחר

פדיון וכגון שתפסן לשום זבח דאלימא

הדושתייהו למיתפס פדיונו וכשהוא

מתפיסן לשם זבח אין מתפיסן לכל זבח

שירנה הא לשם אותו זבח מתפיסן.

והיכי משכחת לה פירושה הוה כלומר

היכי משכחת תירולה דמילתה דמשמע

בעלי מומין נפדין ולשם זבח אחר לא

יתפיסם אלא היכי עביד דמתפיסם

לשם אותו הזבח ונפדין במומן כשיפול

בהן מום: נימא תהוי חיובתא דרב

הונת. דחמר לעיל זמו:ז כונסו לכיפה והן

מחים: וחיידי דתני רישה נפדין המימים.

דחידוש הוא דאפילו תמימים נפדים:

והשוחטן בחוץ פטור. סיפאח דברייתא

לעיל [טו:] (ס) אקדשים שקדם הקדשן את

מומן קאי ואפילו הכי פטור דאין חייבין

על שחיטת חוץ אלא על המתהבל

בפנים כדתנן בובחים בפרק פרת

חטאת (דף קיב.) בעלי מומין בין

קבועין בין עוברין שהקריבן בחוץ

פטור ומפיק טעמא מהאי קראש ואל

פתח אהל מועד לא הביאו הא כל שאינו

ראוי לבא אל פתח אהל מועד אין

. חייביו עליו: **רב הונא מסני חייב.** כדהתני

מתני' [יד:]: ומוקי לה בדוקין שבעין.

דמתקבל בפנים הוא: ואליבא דרבי

עקיבה דהמר. בשחיטת קדשים

בפ׳ המזבח מקדש (דף פד.) אם עלו

לא ירדו. דוקין טיל"א כגון (ישעיה מ)

הנוטה כדוק שמים. ולהכי לא ירדו דאין

מומן ניכר כל כך הכי תנן בזבחים

בפ׳ המובח מקדש הראוי לו (דף פד.)

ר' עקיבא מכשיר בבעלי מומין כלומר

דאם עלו לא ירדו ואמר רבי יוחנן

בגמ' [שם פה:] לא הכשיר רבי עקיבא אלא

בדוקין שבעין הואיל וכשירין בעופות

והוא שקדם הקדישן את מומן. ל"א

יי דוקין שיש לו מום בעפעפים ולהכי

קרי לעפעפים דוקי על העין כרקיע

דהכי אמרינן בספרי אגודות העין

דומה לעולם קטן העפעפים י כנגד

הרקיע והתחתון כנגד הארץ והלבן

שמקיף את העין כנגד ים אוקיינום

שקובב את העולם והשחור שבו שהוא

עגול דומה לגלגל חמה: קדושה דחויה.

שכבר נפדו: ויחכלו במומן. ימתינו

עד שיוממו ויאכלו לבעלים כבכור

ומעשר שאין נפדין אלא נאכלין במומן.

אלמא כיון דלא מצי קרבי כדאמר

במס׳ תמורה (דף ה: ע"ש) אך בכור שור

וגו׳ט הן קריבין ואין תמורתן קריבין

לאתויי חלבו אמר מר אין נפדין תמימין ואין מתפיםן לכל זבח שירצה תמימים הוא דלא מיפרקי הא בעלי מומין מיפרקי לכל (ה) שירצה הוא דאין מתפיםן הא לאותו זבח מתפיםן היכי משכחת לה דמתפיםן לאותו זבח ונפדין במומן נימא תיהוי תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא ה"ה דאפילו בעלי מומין אין נפרין ואיידי דתנא רישא נפדין תמימים תנא נמי סיפא אין נפדין תמימים ואיידי דתנא רישא לכל זבח שירצה תנא נמי סיפא לכל זכח שירצה: והשוחטן כחוץ פטור: 6 רכ הונא מתני חייב ומוקים לה יבדוקין שבעין ואליבא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו: בין . לפני פדיונו בין לאחר פדיונו עושה תמורה: אמר ר"ג אמר רבה בר אבוה ותמורתו לאחר פדיונו מתה מאי מעמא ייהיכי ליעביד ליקרביה מכח קרושה דחויה קאתיא ליפרקה לא אלימא למיתפם פדיונה הלכך מתה מתקיף לה רב עמרם (י) ותיתכיל במומה לבעלים וכי ₪ מה בין זו לתמורת בכור ומעשר ידתנן "תמורת בכור ומעשר הן וולדן וולד ולדן עד סוף כל העולם הרי הן כבכור ומעשר ויאכלו במומן לבעלים אמר ליה אביי זה שם אמו עליו וזה שם אמו עליו זה (י) כולו תמורת בכור ומעשר מיקריא מה בכור ומעשר במומן מיתאכלן לבעלים אף תמורתן מיתאכלא וזה שם אמו עליו תמורת קדשים מיקריא מה קדשים לא מיתכלי אלא בפדיון אף תמורתן נמי לא מיתכלי אלא בפריון והא לא אלימא למיתפם פדיונה תניא כוותיה דרב נחמן מנין לתמורת פסולי המוקדשין שמתה תלמוד לומר יממעלי הגרה ממא (י) האי מיבעי ליה לחמש חמאות מתות ההוא ממפריםי הפרסה ממא נפקא תניא נמי הכי מנין ילחמש חמאות מתות תלמוד לומר ממפריםי הפרסה ממא חמש חמאות מתות הילכתא גמירי לה אלא כי אתא קרא לתמורת אשם תמורת אשם נמי הילכתא היאס יכל שבחטאת מתה באשם רועה אלא לעולם חמש חמאות מתות ואצטריך קרא ואצטריך הילכתא דאי מקרא הוה אמינא לרעייה קמ"ל הילכתא למיתה ואי מהילכתא הוה אמינא היכא דעבד איקרי ואכל מהני חמש חמאות איסורא איכא לאו ליכא קמשמע לן דאיכא לאו ואיבעית אימא לאקושי דבר הבא ממעלי גרה לדבר הבא ממפריםי הפרסה מה להלן במיתה אף כאן במיתה: מתני' יה המקבל צאן ברול מן העובד כוכבים

 מ) [וקקר קן, י) דעפעפים ענ.
ה'יק, כ) העליון כנגד. ז'יק,
() [במדבר יחן, מ) [ויקרא יח],
() [שייך לעייבן, מ) ז'יל מה שיחול
על ידו קדושה בההיא כרי, ע) בה
היא ז'יק, פ) לרעייה ז'יק, ו) היינו ימחין. ל"ק, ק) שייך לע"ב, ר) פתח. ל"ק, ש) באותן דמים

תורה אור השלם

 אַף אָת זָה לא תאַכְלוּ מְמַעְלֵי הַגַּרָה וּמְמַפְרִיסִי הַפְּרְטָה אֶת הַגְּמֶל כִּי מַעַלַה הַבְּרְטָה אֶת הַגְּמֶל כִּי מַעַלַה גַרָה הוא וּפְרְסָה אֵינֶנוּ מַפְּרִיס טַמָא הוּא לָכֵם: ויקרא יא ד

הגהות הב"ח

(A) גם' מיפרקי לכל זבח שירלה: (ב) שם ותיתאכיל כמומה: (ג) שם זה שם אמו עליו בתותה: (ט) שם זה שם אמו עליו וזה שם אמו עליו זה שם אמו עליו תמורת בכור: (ד) שם ממעלי הגרה טמא הוא לכם האני (ה) רש"י ד"ה והשומטן וכו' לעיל היא ואקדשים: (ו) ד"ה ואליבא וכו' ל"א בדוקין וכו' דוק שהן על העין:

רבינו גרשום

לאיתויי חלבו. דאסור באכילה כדאמרינן תזבח ואכלת וכו' ולא יכול למימר לאיתויי שוחטן . בחוץ דחייב משום דנימא . דשוחטן בחוץ נמי פטור דהא ו שוחסן בחוץ נמי פטור דהא אין מתקבל דמן בפנים משום דקא אתי מכח קדושה דחויה דכבר נפדו האימהות: הא בעלי מומין מיפרק. אלמא דבני פדייה מומין מיפרק. אלמא דבני פדייה נינהו ולשם אותו הזבח מתפיסן משמע נמי דבני פדייה נינהו ואפילו תמימין ותיובתא דרב הונא בתרתי דאמר מֵתִין שלא היו יכולין לבוא בשום ענין לידי פדייה: איידי דתנא רישא תנא : סיפא ולאו דוקא סיפא (לגרודי) והאי השוחטן בחוץ פטור אית ביה תמיהא ולא אברייתא קא מהדר ולא אמתניתין דבהא . ברייתא לא איירי בה משוחטן בוריתא לא איידי בה משוחסן בחוץ ואי אמתניתין אהא דאבל אם קדם הקדשן את מומן קאי השוחטן בחוץ חייב איבעי הושחסון בחוץ חייב איבעי למימר הילכך, עירג), [ליכא] למיקם אמאי (לא) קא מהדר אבל אמר (לך) (לין ד' מסתברא דאברייתא קאי אמאי דקאמר כללו דרישא לאתיי שוחטן בחוץ דפטור: ורב הונא מתני חייב ומוקים להאי בקדם (מום קבוע להקדישן) [הקדשן את קבוע להקרשן) היקושן את מומן] במום בדוקין שבעין דאינו נראה בגלוי כשאר מומין: ואליבא דרבי עקיבא דאמר במסכת זבחים אם עלו לא ירדו וכיון דלגבי מזבח אם עלו לא ירדו כי שחיט להו בחוץ מיחייב: מכח קדושה דחויה קא אתי כיון דלאחר פדיון נעשו תמורה: שם אמו עליו. אמו קרי אותו שבא מכחו: מה . בכור ומעשר במומן מתאכלין לבעלים. דבכור כי לית ביה מום מקריב אימורין דידיה על גבי מזבח ואינו אוכלן כהן וכי איתיליד ביה מומא נאכל כולו לכהן. בהמת מעשר דלית בירה מומא מסיק ליה לירושלים ואכיל ליה ישראל גופיה ומקריב ואכיל ליה ואכיל ליודישו אל גופיוזנוקויב אימורין למזבח: וכי איתליד ביה מומא נאכל כולו לישראל והאי לבעלים דקתני הכא לאו לחד בעלים קאמר אלא כל חד וחד כדאיתיה האי לבעלים והאי לבעלים דידיה: הגרה טמא. כלומר יש בהמה שיש לה סימני טהרה והיא אסורה היינו תמורת בעלי

נאכלין במומן לבעלים הכי נמי ליעבד הכי: והא בהמה לא אלימא למיחפם פדיונה. הילכך מתה: מנין לחמורם

פסולי המוקדשים שמסה. כגון דלאחר שנפדו הקדשים התפיסן בתמורה דלא מצו למיקרב: ממעלה הגרה טמא הוא. דסיפיה דקרא כתיב טמא הוא לכם עו דרשינן הכי יש לך דבר שיש בו סימני טהרה ואסור באכילה ואיזו זו תמורת פסולי המוקדשין: **חמש חטאות**. מפרש בתמורה (דף כא:): לחמורם אשם. שתהא רועה דאשם לא קרב נדבה הלכך חמורתו לא קרבה והא טמא דקרא ה"ק הניחוהו עד שיהא טמא כלומר שיפול בו מום: כל שבחטאת מחה. וחמורת חטאת היינו אחת מחמש חטאות מחות: לאו ליכא. דאין עובר בלאו: דאיכא לאו. לא תאכלו ממעלי הגרה®: ו**אבע"א**. להכי אתא ממפריסי הפרסה דמשתעי במטאות המתות להקיש דבר הבא ממעלי הגרה תמורת פסולי המוקדשין לאחר פדיונן דנפקא ממעלי הגרה לדבר הבא ממפריסי הפרסה חטאות המתות: בותבי' המקבל לאן ברול. ששם לו עובד כוכבים בהמותיו בדמים קלובין ולתת לו אותן דמים עד עשר שנים בין מתו בין החלו ואותן ולדות שיהיו להן עד אותו זמן יהיו ביניהם: סולדותיהן פטורין. מן הבכורה:

שהתמורה חלה עליה קדושה בקל מהרה יותר מולד דהא ולדות שלאחר פדיין גבי ולד בעלי מומין איכא למ"ד לעיל דלא קדשיה אלא לרעייה ואילו תמורת בעל מום היה נראה לר" שקריבה לכ"ע: ס] אי נמי תרי קראי כתיבי אלא וכו' וו"ל תוס' חיצוניות אלא כי אצטריך קרא לתמורת אשם וא"ת והלא תמורת אשם אינה מתה אלא מדרבנן ומן התורה קריבה עולה כפ"י ר"ת בהרבה מקומות ואומר ר"ת דטמא . משמע שאינה קריבה כמשפטה אלא לרעייה אזלא או למיתה ונ"ל דקרוב לזה פי׳ הקונטרט דפירש כך וז"ל כי אצטריך קרא לתמורת אשם שתהא רועה דאשם לא קריב הילכך תמורה לא קריבה והאי טמא דקרא דקאמר הניחוהו עד שיהיה טמא כלומר שיפול בו מום עכ״ל פי׳ אקרים היה היה ליים היה ליים היה אקרים היה אל אים היה היה היה היה כל טוב להיה להיה להיה להיה להיה להיה מיהו הקונטרס איי ייל דהכי פירושו אלא אצטריך קרא לתמורת אשם דאולא למיתה והדר פריך והא הלכתא גמירי לה שאולה לרעיה מיהו ל"נ דלא משמע שהיה טועה בכך מתחלה דתיויל תמורת אשם למיתה דלא הוה טעי אלא בהא דמפיק לה מקרא ופריך הלכתא גמירי לה לכן נראה כפירושא קמא: היא אסורה היה ומוחד בצלי. מומין לאחר פדיונן: לתמורת אשם הוא דאיצטריך דאינה מתה אלא רועה שיהא אסורה: ואי מהלכתא גרידתא הוה אמינא היכא דעבר ואיקרי ואכל כוי קמ"ל קרא דאיכא לאו דכתיב את זה לא תאכלו. לישנא אחרינא. ומאחר דהלכתא איכא קרא למה ליה למיקם עליה בעשה דכתיב אותה תאכלו ויש לך אחרת שהיא מפרסת פרסה דאית בה לאו אי אקרבה והיינו חמש חטאות ולאו הבא מכלל עשה עשה. והכי מסתברא כלישנא בתרא דהכי נמי גרסינן בתמורה בפרק אלו קדשים וכי איצטריך קרא דאי מקריב ליה קאי מליה בעשה. מאיבעית אימא חמש חטאות לא צריכי קרא אלא לאקושי רבר הבא ממעלי הגדה קרא דאי מקריב ליה קאי עליה בעשה. מאיבעית אימא חמש חטאות לא צריכי קרא אלא לאקושי רבר הבא ממעלי הגדה דהיינו תמורת בעלי מומין שנפדו נמי והיינו כרב נחמן: המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים. כלומר דמקבל מיניה בהמה לשעבד עליו שיעבוד קשה כברזל. כגון שקיבל ישראל עליו אם יפחתו דמיה או תמות שישלם לעובד כוכבים כמה ששמין אותה עכשיו